نامه ها
سرنامه ها

حبیب الله رفیع

کتاب اول

نامه ها
سرنامه ها

حبیب الله رفیع

۱۳۷۵

نام کتاب: نامه ها سر نامه ها

نگارنده: حبیب الله رفیع

مرتب: ن. احمد کرور

کمپوز-دیزاین: آسیاسافت

سال طبع: ۱۹۹۶/۱۳۷۵ ع

بسم الله الرحمن الرحیم

مقدمه

[۱]

خط در تاریخ بشر چنین ایجادیست که با آن دورهٔ تاریخی بشر نیز آغاز گردیده است و خط حد فاصل بین دورهٔ قبل التاریخ و دورهٔ تاریخی جهان است.

بشر با ایجاد خط توانست که تجربه های خود را به نسلهای آینده انتقال دهند، افکار و اندیشه های خویش را به وی به میراث بگذارند و ازینراه ارتقاء بشر و بشریت آغاز گردد.

خط پیامهای انسانها را از یك گوشهٔ جهان بگوشهٔ دیگر آن رسانید و انسانان ازهم دور افتاده را ازخواسته هاو آرزوهای یکدیگر با خبر ساختند وبدینوسیله خط فاصله های زمانی و مکانی را از بین برده و انسانیت رابسوی ارتقاء و نموی دستجمعی سوق نمود.

انسان توانست که بوسیلهٔ خط هم با انسانهای عصرخود و هم بانسلهای آیندهٔ آن درد دل کند، وضع محیط خود را برایش روشن سازد، ایستگاه وتوقفگاه پیشرفت خود را برایش نشانی ونشاند هی کند، آرزو های ناتمام خود را برایش بیان دارد ووی رابه راه پیمایی راه باقیمانده تشویق نماید.

انسان بعد از پیدایش خط چیزهای زیاد بدست آورد و از برکت خط براختراعات واکتشافات زیاد دست یافت وبسیاری وسایل الکتریکی را بدست آورد اما بازهم این همه وسایل تنها وسایل بود و خط بحیث هدف اصلی ارزش و اهمیت خود را کماکان حفظ کرد.

توام باپیدایش خط نامه نویسی نیز آغاز گردیده ویکی برای دیگررازدل راتوسط نامه نگاشته وتاجاهای دور فرستاده ورسانده شده است، نامه ومکاتیب بسیاری از مسایل شخصی، مسایل ملی، مسایل بین المللی، مسایل سیاسی، مسایل اجتماعی ودیگرمسایل راحل کرده، حفظ کرده و تااکنون ارزش نامه وخط بحال خود باقیست.

[۲]

درکشور عزیز ما افغانستان ازصدها سال بدینطرف طریقه ای جالب "نامه نویسی" بشکل عنعنوی موجود بوده وتااکنون دوام داشت وآن اینکه میرزا یان چیره دست نامه های مختلف رابرقطعه های جداگانهٔ کاغذ ها مینوشتند، بازاین قطعه های کاغذ رابدنبال هم سرش میکردند که طول آن بیش از دوسه متر میگردید، بعد از آن اول وآخراین طومار رابه چو بکهای دراز تراز عرض

کاغذ سرش میکردند، کاغذرابدور چوبك اخیر لوله میکرد وبدست شاگرد میداد. وی قسمت سرنامهٔ اول را از چوبك باز میکرد، به پیش روی خود میگذاشت وآنرا باز باز مینوشت وبه اصطلاح خوب پخته میکرد وقتیکه این سرنامه پخته میشد آنرا بدورچوبك اول میپیچاند واز طرف پایین سرنامهٔ دومی را باز میکرد واین رانیز خوب تمرین میکرد وبدینترتیب سرنامه ها یکی پی دیگر پخته میگردید که درنتیجه شاگردمیرزای لایق میشد وبه کار های اداری ونامه نویسی مشغول میگردید.

این کاغذ راملا طفه نام گذاشته بودند وتمام سرنامه های مربوط بزنده گی دران جاداشت، ملا طفه ها را بدور همین چوبکها نگه میداشتند ودرخانواده های سواد دار به شکل میراثی حفظ میگردیدند.

[۳]

از همان آغاز تعلیمات عصری درکشور یکی از اهداف بزرگ و مهم تعلیم وتربیه این بود تابچه ودختر یکه درس میخوانند باسواد گردند ودرزبانهای خود خواندن ونوشتن را بیاموزند، خصوصا درکشور ماتعلیمات ابتدایی تاصنف ششم اجباری است ومتخصصین تعلیم وتربیه میخواهند متعلمیکه دورهٔ ابتدایی را بسر میرساند بایست درزنده گی آینده وروزمرهٔ خود احتیاج عادی نوشت وخواند خویش را برآورده ساخته بتواند. مادرمیزان سال ۱۳٦۹ ازطرف شورای ثقافتی جهاد افغانستان درقسمت تعلیم وتربیهٔ آیندهٔ افغانستان سیمیناری داشتیم ویکی از موضوعات سیمینار موضوع داشتن سویهٔ لازم متعلمی بود که از صنف ششم فارغ گردیده باشد، درینباره جمعا اظهارنظر گردید که متعلم دورهٔ اجباری:

- براساسات واحکام دین مقدس اسلام تاحدی آگاه باشد که به مسلمان بودن خود افتخار نماید،

- دشمن عقیده، دین ووطنْ خودرابشناسد واز آن نفرت نماید.

- خود، خدای خود و مردم خودرابشناسند،

- نوشت وخوان را تاحدی آموخته باشد که مطلب خودرادران اد اکرده بتواند،

- از تاریخ اسلام وکشور تاحدی آگاه باشد،

- شخصیتهای بزرگ کشور خودرابشناسند واز شخصیتهای بزرگ جهان تاحدی آگاه باشند.

- از جغرافیهٔ کشورو همسایگان خبر باشد،

- ریاضی ساده را یادداشته باشد،

- عملیه های سادهٔ ساینس رابلد باشد،

- ازوسایل وافزار کار استفاده کرده بتواند،

- دربخش صحت معلومات ابتدایی داشته باشد،
- ودراخیر تعلیم وتربیهٔ دورهٔ اجباری بایست یك شخص رامسلمان، افغان ومیهندوست بارآورد.

(کتاب "تعلیم وتربیه درجامعهٔ آیندهٔ افغانستان، راپورمنشی، صفحات ٤٥٩ - ٤٦٠).

[٤]

درین آرزوهایکی این بود که: "نوشت وخوان را تا حدی آموخته باشد که مطلب خودرا دران اداکرده بتواند".

من بادر نظرداشت همین آرزو این مجموعهٔ نامه هارا ترتیب کردم که درتمام امور، پهلوها ومعاملات زنده گی نامه های ساده ونگارشهای اداء کنندهٔ مطلب را دربردارد ومن بادرنظرداشت همین آرزو تمام نامه هارا بزبان بسیار

ساده وروان نگاشته ام وهم این احتیاج عصر درنظرم بود که این نامه هامثل سابق دور ودراز وپرازمطالب تمهیدی نباشند بلکه مطالب ضروری را دربرداشته باشند واز تطویل بیجاجلو گیری بعمل آید.

بیش از هزار سال میگذرد که درزبان دری سلسلهٔ نامه نوشتن ونامه فرستادن آغاز گردیده ومادرکتب وادبیات دری بهزارها نامهٔ منظوم ومنثور داریم، من میخواستم که دراخیر این نامه هاچند نامهٔ تاریخی دری رانیز بیاورم اما چون اکثرآن تاحدی پیچیده ومملو اززواید وانشاء پردازیها بود لذا ازان گذشتم ، البته اگرنامه های سویهٔ بلند راچاپ می‌کردیم دران آوردن این نامه‌هانیز بجاخواهد بود. من تلاش بخرچ داده ام که دربارهٔ هربعد ضروری زنده‌گی رقعه ها، عریضه ها، نامه ها، اسناد، اعلانها وغیره بیاید اما بازهم اگر کاستیهایی باشند امید خوانندگان محترم ببخشند وبرای چاپ آیندهٔ این اثر مرا متوجه کاستیها سازند.

قبل از آغاز نامه ها اصول تنقیط رانیز به اختصار آورده ام وهم برروش املای دری نظری گذرا داریم وفیصله های دانشمندان افغانی را درین راستا باز گو کرده ایم تا طفلی بتواند درپهلوی نامه آموزی بارسم الخط معیاری نیز آشنا گردد ومتن اثر نیز درروشنی همین املا تحریر شده است.

آرزومندم این اثرکوچك آن آرزوی بزرگ راکه مادر بارهٔ آراسته شدن نسل های‌آیندهٔ خویش بزیورعلم داریم ، برآورده ساخته بتواند.

باعرض محبت

ح. رفیع

۱۳۷۵ / ۱ / ۲۵

فهرست

نشانه گذاری

نشانه گذاری

در عصر ما نقطه گذاری به همان اندازه مهم بوده که حروف از آن برخورداراند چه باترك نقطه گذاری نگارش باپریشانی روبرو میگردد واستعمال غلط نقطه هاخطر ناکتر ازان است چه گاه گاه مطلب نگارش رامعکوس میسازد لذا نشانه گذاری را باید دقیقاً مراعات کنیم وقبل ازنگارش آنرا بطریقهٔ احسن بشناسیم:

۱- نقطه (.):

الف) در پایان جمله هایی که پرسشی، ندایی وتعجبی نباشند، گذاشته میشود مانند:
"کابل پایتخت افغانستان است."

ب) بعد از مخففات می آید، مانند:
م. م. م. (مؤسسهٔ ملل متحد).

۲- سوالیه (؟):

الف) دراخیر جملهٔ پرسشي می آید، مانند:
"امروز کجا بودی؟"

ب) دروقت اظهار شك دربارهٔ مطلبی می آید، مانند:
"حنظلهٔ بادغیسی به سال ۲۱۹ هـ ق (؟) در گذشت"

۳- ندائیه (!):

الف) دراخیر جمله های خطابی می آید مانند:
"خوش آمدید!"

ب) درحالت تعجب، حیرانی وهیجان تحریر میگردد، مانند:
"اوه، از دیدن شما چقدر شادمان شدم!"

ج) در حالیکه تعجب قابل پرسش یاتمسخر باشد، دراینصورت سوالیه وندائیه باهم در اخیر جمله قرار میگیرند، مانند:
"آه، چقدر ظلم؟ !"

۴- کامه(،):

الف) دو یاچند فقره (بخش) جمله ای را از هم جدامیسازند، مانند:
"من که ازکابل آمدم ، بامشکلات زیاد روبرو شدم!"

ب) بدوطرف جملهٔ معترضه یاجملهٔ شرح کننده گذاشته میشود، مانند:
"کار برد درست نشانه گذاری، که بخشی مهمی ازنگارش است، درهر حال ضروریست."

ج) در حالت عطف مسلسل کلمات جای واو های عطف راگرفته وجمله را از ثقلت تلفظ نجات میدهد، مانند:

"من کتاب، قلم، کاغذ وبکس خو درا باخود گرفتم."

د) در جاییکه تغییر جای کلمه در جمله تغییر معنوی بارمی آورد، مانند:

"این عطر، فروشی است؟" یا " این، عطر فروشی است؟" که هردو جمله مفاهیم جداگانه از هم دارند.

٥- کامهٔ نقطه دار(؛):

کامهٔ نقطه دار یاسمیکولن درجمله های دراز برای جدا کردن فقره هامی آید یعنی ساحهٔ استعمال آن بزرگتر از کامه وکو چکتر از نقطه است، مانند:

"از بد کرداران نفرت دارم؛ از ساده لوحان بدم می آید؛ راستان ونیکوسرشتان را دوست دارم."

٦- شارحه (:):

الف) بعد از ذکر موضوعی که تشریح طلب باشد، می آید، مانند:

"عارف سترگ کشور خواجه عبدالله انصاری (٣٩٦ _

۴۸۱ هـ ق) آثار ذیل رابه نظم ونثر نگاشته است:
صدمیدان، کتاب الاربعین، تفسیر کشف الاسرار، منازل السائرین، الهی نامه، طبقات الصوفیه و..."

ب) قبل ازنقل قول شفاهی یا کتبی می آید، مانند:
"در دری ضرب المثل است میگوید: "سالی که نیکوست از بهارش پیداست."

ج) بخاطر شرح کلمات بعد از کلمات می آید وهم بعد از کلمات: مانند، چون، بحیث مثال، بگونۀ نمونه.... گذاشته میشود مانند:
"روان: روح، رونده."

۷- **فاصله = خط (-):**

الف) پس از شماره های تقسیمات یك موضوع می آید. مانند:

مثنوی از نظر موضوع به سه بخش ذیل تقسیم میشود:

۱- مثنوی حماسی.
۲- مثنوی غنایی.
۳- مثنوی عرفانی.

ب) در اول و آخر یك مطلب تفسیری، توضیحی وهم بعضاً جملهٔ معترضه می آید مانند:
ناصر خسروبلخی - شاعر مبارزودانشمند زبان دری- به سال ۴۸۱ هـ. ق زندگی راپدرودگفت."

اما وقتیکه جملهٔ تشریحی یا جملهٔ معترضه دراخیر کلام باشد فقط درآغاز آن آورده می شود، مانند:

"یوسف زلیخای مولانا جامی شهکار بزرگ ادب دری است- که قرنها محا فل ادبی راگرم نگهداشت."

ج) دردیالو گهای نمایشنامه وداستان بخاطر جلو گیری از تکرار نامها در شروع مکالمات بجای نامها گذاشته میشود، مانند:
"مادر با تبسمی از کودك پرسید:
- پدرت رابه یاد داری؟
- بلی!
- میدانی او اکنون درکجاست؟
- درپلخمری
- آنجاچی میکند؟
- درفابریکهٔ سمنت کار میکند!

د) در بعضی فاصله های زمانی ومکانی به جای "از" "تا"و"به" بین تاریخها، اعداد وکلمه هامی آید وجمله رابشکل مطلوب کوتاه می سازد، مانند:
"شاهراه کابل - هرات تحت ترمیم قراردارد"
که مطلبش این است: " شاهر اهیکه از کابل تابه هرات امتداد دارد...

هـ) وقتیکه کلمه ای دریك سطرناقص میماند وبسطر دیگر میرود (خصوصاً درآثار چاپي) بخاطر وصل آن نگا شته میشود، مانند:
"پیشبرد امور مملکت -
داری مستلزم تد بیراست"

اما این کارمعمولاً به تقلید انگلیسی ودیگر زبانهای اروپايي صورت میگیرد ودرزبانهای مابخاطری کمتررواج دارد که حروف کلمات ماميتوانند توسط خطها دراز گردند واین کار درنگارش حروف لاتین میسرنیست.

و) بخاطروصل اصطلاح مرکب از دوکلمه می‌آید، مانند:
"اخلاق انسانی _ اسلامی اجازهٔ توهین کسی رانمیدهد".

۸- قوسین ( ):

الف) درنوشته ها برای اهداف تسهیلی، تشریحی وتوصیفی بکار برده میشود، مانند:

"آخرین اثر شاد روان کهزاد (مؤرخ بزرگ کشور) دربارهٔ گرشاسپ یا غرغشت معلومات جالب دارد"
یا، مانند:
"در افغانستان فرهنگ مردم (فولکلور) ازغنامندی خاصی برخوردار است."

ب) اعداد وتاریخها در قوسین گرفته میشود، مانند:
"مولانا جلال الدین بلخی (۶۰۴ - ۶۷۲ هـ ق) از شاعران بزرگ زبان دری است".
یا:
"افغانستان درمسیر تاریخ فی جلد (۵۰۰) افغانی قیمت دارد."

ج) حسابهای پیهم که توسط اعداد، حروف یا الفبا صورت گرفته باشد نیز درقوسین گرفته میشود، مانند:
"من امروز اشیای ذیل راخریداری کردم: (۱) قلم (۲) دیوان حافظ (۳) مجلهٔ عرفان.
بعوض اعداد:(الف)،(ب)، (ج) رانیز نگاشته میتوانیم.
وآنرا بحروف بشکل : (نخست) ، (دوم) ، (سوم) هم آورده میتوانیم.

اگر خواسته باشیم که این اعداد را از آغاز سطر بنویسیم تنها قوس دومی راهم آورده می توانیم، مانند:

"این کتاب سه قسمت دارد:

۱) روش املای دری.
۲) اصول تنقیط.
۳) متن نامه ها.

پیش روی این اعداد بعوض قوس نیمه فاصله رانیز گذاشته میتوانیم، مانند:

اهداف ما ازین رساله بشرح زیراست:

اول - آموزش املاء.

دوم _ نامه نویسی.

د) در کتابهای تحقیقی اعداد پاورقیها (حواشی) بین قوسین نوشته میشوند.

۹) قوس ناخنك (" "):

الف) نقل قول مستقیم دیگران دربین قوسهای ناخنك گرفته میشود، مانند:
اوگفت : " مقصودت رافهمیدم ."

ب) برای نشاندادن برخی نامهای خاص (اشخاص، اشیاء، جایها، اصطلاحها) نوشته میشود مانند:
"من "بینوایان" اثر "ویکتورهوگو" راچندین بارخوانده ام! "

ج) اگر گاهی درنقل قولی نقل قول دیگری آید آنرادربین کامه ها جامیدهیم، بد ینترتیب:
هوشنگ پرسید: "چی کسی گفته است، زنده گی مانند رودخانه است،؟".

۱۰) سه نقطه (...):

سه نقطه هنگام حذف مطلبی از جمله ای که برای خواننده معلوم باشد یا ضرورتی بنوشتن آن نباشد، گذاشته میشوند اگراین حذف ازمیان جمله باشد به سه نقطه واگر دراخیر جمله باشد به چهار نقطه که نقطهٔ اخیر نیز با آن جمع میگردد، نوشته میشود،مانند:

"در افغانستان هرنوع میوه ها مانند: انار، انگور، سیب،... وهر نوع حبوبات مانند: گندم ، جوار، نخود، ... موجود است وجاهای زیاد تاریخی دارد مانند: هده، هرات، بامیان وغیره...".

همچنین نشانه های دیگر نیز هست مثل قوسهای ایستاده (قلاب)، ستاره، خطی زیر مطلب کشیدن وغیره که در املاء عالی بکار میرود ودر اینجا بخاطر اختصار ازان صرف نظر میکنیم.

روش
املای
زبان دری

روش املای زبان دری

روش املای زبان دری مانند همه زبانهای دیگر، طبق خواسته های زمان باتحولات رو برو بوده وتغییراتی را پذیرفته ودرنتیجه معیاری بدست آورده است، دانشمندان افغانی چند سال قبل کمیته ای راتشکیل دادند تادربارهٔ روش املای زبان دری بحث کنند ومشکلاتی که درین راه بوده وتشتت املایی رابوجود آورده، ازبین ببرند. کمیتهٔ موصوف درطول سه سال مؤفق گردید تا درین راستا فیصله هایی رابعمل آرند، که اینك خلص آنرادرینجا می آوریم، تاخوانندگان گرامی درحین نامه نویسی آنرا درنظر داشته باشند:

۱- کلماتیکه به واو مجهول، واو معروف، الف ممدوده وهمزهٔ بعد از الف ختم شده باشند درحالت موصوف، مضاف ونسبت بعد ازان (ی) نوشته میشود، مانند:

- واو مجهول:

گفتگو، گفتگوی سودمند (بحیث موصوف).

شبو، شبوی چمن (بحیث مضاف).

لیمو، لیموی هندی(بحیث منسوب).

- واومعروف:

بازو، بازوی توانا(بحیث موصوف).

خو، خوی کودکان(بحیث مضاف).

آهو،آهوی ختنی (بحیث منسوب) .

الف ممدوده:

دانا، دانای راز.

هوا، هوای بهار.

قبا، قبای ابریشمی.

- همزۀ بعد الف:
امضاء، امضای استاد.
املاء، املای دری.
انشاء، انشای ساده.

۲- کلما تیکه مختوم به های غیر ملفوظ باشند وهـ نمودار زبر (فتحه) باشد، هرگاه درحالت نسبت، صفت واضافت قرارگیرد بالای آن همزه(ء) گذاشته میشود، مانند:
لانه، لانۀ زنبور.
نامه، نامۀ بی امضاء.
کارنامه، کارنامۀ بزرگان.

۳- وقتیکه کلمات مختوم به های غیر ملفوظ با"گان" یا"ها" جمع شوند ویا پسوندی با آنها بیاید، های ملفوظ حذف نمی شود، مانند:
بنده، بنده گان.
ستاره، ستاره ها.
زنده، زنده گی.
نامه، نامه ام.

۴- وقتیکه کلمات مختوم به حروف صامت درحالت مضاف، موصوف ونسبت قرار گیرند شکل اولی خودراحفظ میکنند ،مانند:
شعر، شعر نو.
گل، گل نارنج.
قلم، قلم خودکار.
یادآوری: های ملفوظ ، "و"و"ی" صامت نیز ازهمین زمره است، مانند:
ماه، ماه نو
کوه، کوه بلند.
جلو، جلواسپ.

چوکی ،چوکی معلم.
نی،نی شکسته.

۵- وقتیکه پسوند نکره، پسوند اسم معنی وپسوند صفت نسبتی بعد از کلمات مختوم به الف ممدوده همزهٔ بعد الف، واومعروف، واو مجهول وهای غیر ملفوظ واقع شود به شکل (ی) نوشته میشود، مانند:

- الف ممدوده:
دنیا: دنیایی میخواهم پر ازصلح وصفا (پسوند نکره).
دانا: دانایی توانایست (پسوند اسم معنی).
آسیا: مسابقات فتبال آسیایی بزودی آغاز میشوند (پسوند صفت نسبتی).

- همزهٔ بعد الف:
اعتناء: به من اعتنایی ننمود (پسوند وحدت).

- واو معروف ومجهول:
لیمو: پروین پیراهن لیمویی پو شیده بود.
دو: دویي دربین دوستان نا پسد یده است (پسوند اسم معنی).
مو: اوسرمویی هم به برادرش علاقه نداشت (پسوند وحدت).

- های غیر ملفوظ:
نامه: نامه یی ببرادرم فرستادم (پسوند وحدت).
سرمه: اوپیراهن سرمه یی پوشیده بود (پسوند صفت نسبتی).

یادآوری: کلمات مختوم به "ی" که درحالت نکره، وحدت، اسم معنی وصفت نسبتی قرار گیرد، یای دومی برآن اضافه میگردد، مانند:
صوفی: صوفیی میگشت دردورافق.
کشتی: کشتیی از دریا میگذشت.

٦- "ای" تنها درصیغهٔ مفرد مخاطب نوشته میشود، مانند:
درخانه ای، رفته ای، خورده ای، برده ای.

۷- "است"، "استند" و "اند" چنین نوشته میشوند:
بعد ازالف: داناست، داناستند، دانایند.
کجا، کجاست، کجاستند، کجایند.
بعد ازواو مجهول ومعروف:
نیکوست، نیکوستند، نیکویند.
روبروست، روبرو ستند، روبرویند.
بعد ازی معروف: زندگیست، علمیست، طبیعیست.
بعدازواوصامت، های غیرملفوظ وتمام صامتهای دیگر:
جلواست، جلو استند (هستند) جلواند.
دیو است.
گاو است.
خانه است.
زنده است.
چنین است.
دیوار است. وغیره....

۸- پیشوند های: "می، ب، ن، م، ام، بی وغیره" باکلمات یکجانوشته میشوند، مانند:
میرود، برو، نرو، مرو، امروز، بیدل.

یادآوری: اگراصل کلمه به الف مد آغازشده باشد درانصورت می جدا نوشته میشود، مانند:
می آراست، می آمد.

کلماتیکه بران پیشوند "ن" و "م" قبل از الف مدی افزود میگردد ،الف مدبه الف عادی تبدیل میشود مانند: آورد دربیاورد. آمد درنیامد. آدر"میا." همچنین بی اگر پیش از الف مده قرار گیرد ویا بحیث قید

پیشینه بکاررود درآنصورت جدانو شته میشود، مانند: بی آب ، بی چون و چرا، بی گفت وشنود.

۹- پسوند ها نیز معمولاً متصل با کلمه نوشته میشوند، مانند: نیلگون. نیلفام، ستمگر، باغبان، چوبین ، مهوش، دانشمند، .گلستان وغیره. همچنین پسوندهای جمع: هاو آن نیز باکلمات متصل نوشته میشوند، مانند: کتابها، قلمها، إفغانان، ایرانیان، راهها وغیره.

یاد آوری: کلماتیکه باهای غیر ملفوظ خاتمه یافته باشند پسوند ها وعلامات جمع ازان جدا نوشته میشوند، مانند: نامه ها، خانه ها، پیاده گان، نغمه گر، ذره بین وغیره.

۱۰- کلمات مرکب تا حد امکان باهم پیوست نو شته میشود، مانند: پیشرفت، پیشنهاد، هماهنگ، زبانشناس، دستیاب، پایپاك، صاحبنظر وغیره.

یادآوری: کلماتیکه پیوست نوشتن آن ثقلت وپیچیده گی می آفرینند بهتر است جدا نوشته شوند، مانند: عدالت شعار، افسون کنان، شکست ناپذیر وغیره.

۱۱- تنوین دوزبر درکلمات دخیل عربی بالای الف ویا همزه نوشته میشود، مانند: اجمالاً، حتماً، ابداً، استثناءً

۱۲- همزه نیز درکلمات عربی باساس قواعد گرامری عربی نوشته میشود، مثلاً اگر همزه مفتوح ویا حرف پیش از آن مفتوح باشد همزه برکرسی الف نوشته میشود، مانند: مسأله، جرأت، مبدأ، منشأ ، تأثیر، تألیف، یأس. اگر همزه مضموم ویا حرف پیش ازان مضموم باشد همزه برکرسی واو نوشته میشود، مانند: لؤ لؤ، مسؤول، مصؤون ، سؤال واگر همزه مکسور یاحرف قبل آن کسره داشته باشد بکرسی یاء نوشته میشود، مانند: رئیس، اسئله (سوالها).

یادآوری: کلمات مآخذ (جمع مأخذ) لآلی (جمع لؤ لؤ) اجرا آت بهمین تر تیب تحریر میشود.

کلمات عربییکه بروزن فاعل، فواعل وفعایل بوده و در آن همزه آمده باشد همزۀ آن در دری به "ی" نوشته میشود، مانند:
قائل = قایل، جائز= جایز، فوائد= فواید، عوائد= عواید، قبائل = قبایل وغیره.

کلمات مختوم به الف مقصوره که درعربی به شکل (ی) نوشته میشود مانند موسی، عیسی، معنی وغیره اگر در حالت مضاف، موصوف ومنسوب قرار گیرد "ی" بصورت الف نوشته میشود ومانند الف ممدوده یای اضافت، نسبت وصفت متصل آن قرار میگیرد: مثل:
عیسی، عیسای مریم.
معنی، معنای کلمات.
شوری، شورای ملی.

یادآوری: نوشتن کلمات عربی بلوی، تقوی، مبتلی، مصفی، مستثنی و.... درزبان دری با"الف" مرجح دانسته میشوند، مانند: بلوا، تقوا، مبتلا، مصفا، مستثنا...

۱۳- هرگاه کلمۀ "ابن" درآغاز وپیش ازاسم خاص آید چنین نوشته میشود: ابن سینا، ابن بطوطه، ابن رشد... اما هرگاه"ابن" در بین دواسم خاص قرار گیرد (الف) آن درنوشته حذف میشود، مانند: محمد بن احمد دقیقی بلخی، عیسی بن مریم، یحیی بن خالد برمکی.

۱۴- کلمات: این، آن، که، را، همین، همان، هیچ، کی، چی، وپیشینه ای جدا از کلمات نوشته میشوند، مانند: آن وقت، این زمان، همان گونه، همین سان، وقتی که گفتی، کتاب را، کی گفت؟، چی گفتی؟ ای خدا!

یادآوری: کلمات: چگونه ، چرا، چطور، چنانچه، آنچه ، آنکه به همین شکل نوشته میشوند.

۱۵- کلمات عربی ایکه بروزن تفعیل بوده وحرف عین آن در اصل "ی" بوده به دویانوشته میشود، مانند: تعیین، تمییز، تغییر تاازکلمات: تعین، تمیز وتغیر که بروزن تفعل است تفریق گردند.

همچنین کلمات کاووس، طاووس، سیاووش، کیکاووس بدوواونو شته میشوند.

۱٦- ترکیبات عربی ایکه در دری مستعمل است بدین شکل نوشته میشوند: ان شاءالله، عن قریب، مع هذا، مع ذالك، من جمله، علی هذا، من بعد.

۱۷ برخی ازنامهای خاص اروپایی که نوشتن آنها با (ط) متد اول شده است. بهمان گونه نوشته میشود، مانند: سقراط، افلاطون، ارسطو ولی بعضی از کلمات دیگر دخیل به "ت" نوشته میشوند، مانند: اتاق، اتریش، ایتالیا، بریتانیا، امپراتور، پترول.

۱۸- کلمات وترکیبهای زیر، بدین شکل نوشته میشوند:

درست	نادرست
بالخصوص	باالخصوص
بالعموم	باالعموم
بالاخص	باالاخص، بلاخص.
بالکل	باالکل.
بالعکس	باالعکس
بالاخر	باالاخره.
خوشنود	خشنود
خورسند	خرسند
خورشید	خرشید
خورد	خرد
کملك	کهملك، کوملك

اما کلمات زیر به دوشکل به معنیهای مختلف نوشته میشوند:

اداکننده	ترك کننده
سپاسگزار	سپاسگذار
شکرگزار	شکرگذار
نمازگزار	نمازگذار
خدمتگزار	خدمتگذار

۱۹- کلمات دخیل اروپایی به شکل زیر نوشته میشوند:

فیود الیزم، سوسیالیزم، کمونیزم، انترناسیونالیزم، انارشیزم، رویزیونیزم، سکتاریزم، شوونیزم، صهیونیزم، میلتاریزم، ناسیونالیزم، کاپیتالیزم، نازیزم، لیبرالیزم، ریالیزم، رومانتیزم، کوبیزم، ایدیولوژی، بیولوژی، سوسیولوژی، سایکالوژی، پسیکولوژی،پداگوژی، آرکیولوژی، زولوژی، میتودولوژی، ایدیال، ایده، دموکراسی، اکادمی، پاسیف،اکتیف، تلفون، تلگراف، تلگرام، تلویزیون، فلم، کامره، کست، ترانسفارمر، پاراگراف، میخانیك، پروفیسر، داکتر، پولیس، رنسانس، سیمینار، جنرال، برس (برس بوت) ، بورس (بورس تحصیلی) ، بیوگرافی، اتوبیوگرافی، لیسانس، لیسانسه، یونیورستی، میناتور، میناتوری وغیره...

رقعه ها

[۱]

سر معلم صاحب محترم مکتب دقیقی بلخی، السلام علیکم!

امروز پسرم ولید جان که متعلم صنف دوم مکتب شماست، به نسبت مریضی ایکه عاید حالش شده، بدرسهای خود حاضر شده نمی تواند، امید غیر حاضر نگردد.

باااحترام

(امضاء)

محمدیوسف

(پدرولیدجان)

[۲]

سر معلم صاحب محترم مکتب مخفی، السلام علیکم!

امروز دخترم شیما جان که متعلم صنف سوم مکتب شماست، نسبت مریضی مادرخویش بمکتب حاضرشده نمی تواند، امید است رخصت محسوب گردد.

بااحترام

(امضاء)

عبدالله

(پدرشیماجان)

[۳]

بحضور مدیر صاحب محترم لیسهٔ رابعهٔ بلخی، السلام علیکم!

امروز عروسی برادرم هست، من مصروف خدمت مهمانان میباشم ونمی توانم به مکتب حاضر گردم، امیدوارم رخصت شمرده شوم!

باااحترام

(امضاء)

لیلا

متعلمهٔ صنف پنجم "دال"

[۴]

بحضور محترم مدیر صاحب لیسهٔ سنایی،

السلام علیکم!

من بسبب مریضی شد ید یکه از شب گذشته عاید حالم شده، بدرسهای خودحاضر شده نمی توانم ، امیدوارم که غیر حاضر نگردم!

بااحترام

(امضاء)

عبدالجلیل

متعلم صنف ششم "ب"

[٥]

بحضور رئیس صاحب محترم مؤسسهٔ نشراتی انیس،

السلام علیکم!

من درسال جاری از رخصت تفریحی خود استفاده نکره ام اکنون میخواهم به مزار شریف سفر کنم، امید ۲۰ روز رخصت تفریحی برایم داده شود.

بااحترام

(امضاء)

جلال الدین جمال

عضوشعبهٔ اعلانات روزنامهٔ ملی انیس

[٦]

بحضور رئیس صاحب محترم بانك رهنی وتعمیراتی،

السلام علیکم!

قبله گاهم بسبب مریضی ایکه عاید حالش بوده در وزیر اکبرخان روغتون بسترگردیده وامروز عملیات قلبش صورت میگیرد، من بایست آنجا حاضر باشم ، لذا تمنی دارم رخصت سه روزه برایم داده شود.

با احترام

(امضاء)

میرزمان

(خزانه دار)

[۷]

بحضور مدیرصاحب محترم مامورین،

السلام علیکم!

امروز کارعاجل دارم وبوظیفهٔ خویش رسیده نمی توانم، امید است عذ ر مرا پذ یر فته رخصت حساب شوم!

بااحترام

(امضاء)

جان محمد

(ملاحظهٔ آمر)

ملاحظه شد، رقعه بشعبهٔ حاضری ارجاع واصولاً معامله گردد.

(امضاء)

عید محمد

(مدیر مامورین)

[۸]

بحضور محترم رئیس صاحب اداری وزارت مخابرات،

السلام علیکم!

اینجانب یازده ماه مسلسل مصروف کار مخابرهٔ خارجی هستم واز رخصت تفریحی استفاده نکرده ام، امیدوارم برایم (۱۵) روز رخصت تفریحی داده شود تا بااستفاده از استحقاق قانونی رخصت تفریحی خستگی خودرارفع نمایم!

بااحترام

ذبیح الله

مامور مخابرهٔ خارجی

(امر منظوری)

ملاحظه شد!

مدیریت مامورین بعد از موافقهٔ اداره مربو طه ودرصورت استحقاق نامبرده را رخصت داده، ۱۵ روز رخصت تفریحی وی منظور است.

(امضاء)

رئیس اداری

[۹]

رقعهٔ مریضی درازمدت

عارض: یماولد عزیز الدین خان.

بحضور محترم رئیس صاحب اداری وزارت مالیه،

السلام علیکم!

از چند روز بدینطرف مریض هستم، معاینات صحی خودراتکمیل کرده ام، طبق هدایت دکتوران بایست بتداوی اساسی خود اقدام کنم، امیداست بخاطر تداویم مرخص گردم!

بااحترام

(امضاء)

(امر مقام)

ملاحظه شد!

بعارض رخصتی استحقاق مریضیش داده شود ودرصورت دوام مریضی تصدیق داکتر راحاضر نماید.

(امضاء)

نامه های شخصی

[۱۰]

نامۀ پسری بپدر

پدر بزرگواروموهر بانم،
السلام علیکم!

صحت وسلامتی شما وسایر اعضای خانواده را از بارگاه ایزدی تمنا داشته بوسیلۀ این نامه از صحت کامل خویش اطمینان میدهم وبعرض میرسانم که امتحان چهارونیم ماهۀ مایان به وجه احسن سپری شدو من درصنف خویش درجۀ دوم رابدست آوردم.

پدر بزرگوارم! چنانچه بشما بهتر معلوم است بنده از طفولیت با کتاب ومطالعه ذوق وعلاقۀ زیادداشتم وهمیشه پولهایی راکه بنام جیب خرچ برایم میداد ید باآن کتابهای دلخواه خود راتهیه میکردم که تاکنون این علاقۀ خود رادوام داده ام. درهمین سلسله چندی قبل کتابی بنام "حکایات انتباهی لقمان حکیم" را از کتابفروشی کابل بدست آوردم ، گرچه این کتاب از نظر حجم خوردوکوچك است لیکن هرجملۀ آن دارای ده ها پند واندرز است وکتاب بسیار جالب وسر گرم کننده است! لذا نسخه ای از آن را برای شما نیز خریداری کردم وبطور تحفه بوسیلۀ آورندۀ این نامه، تقدیم میدارم!

پدرنهایت عزیز ومشفقم! نصایح پدرانۀ شمارا همیشه آویزۀ

گوش خود ساخته ام ووقت فارغ خود را بمطالعهٔ کتب مفید سپری مینمایم! از طرف من مطمئن وآسوده خاطر باشید. درخاتمه دستهای مبارك شما را از فاصله های دور بوسیده خدا حافظ میگویم وآرزو مندم که مرا ازدعای خویش فراموش ننمایید!

فرزند فرمانبردارشما
ایمل
متعلم صنف ششم
مکتب خواجه عبد الله انصاری

[۱۱]
نامهٔ دیگر بپدر

پدرنهایت بزرگوارم، السلام علیکم!
بعد از تقدیم احترامات باید به اطلاع تان برسانم که رخصتی سالانهٔ ما مع الخیر از چهار شنبهٔ آینده آغاز میگردد، من درمضمون تاریخ بدرجهٔ اول ودرمضمون ریاضی بدرجهٔ دوم کامیاب گردیده ام وعلاوتاً درخطاطی یك جایزهٔ باارزش رابدست آوردم!

همچنین باید عرض کنم که یك همصنفی من برایم دعوت داده تا باوی سفرکوتاهی بشهرمزار شریف بنمایم البته اجابت این دعوت بسته به اجازهٔ شماست واگرشما اجازه بدهید این سفر برایم

بسیار دلچسپ خواهد بود ودرانجا علاوه بر زیارت شاه ولایتمآب از دیگر آثار تاریخی ولایت بلخ نیز دیدن خواهم کرد. منتظر جواب تان میباشم.

باعرض حرمت

پسر فرمانبرشما

اجمل

(امضاء)

[۱۲]

جواب از طرف پدر

پسر عزیزم، السلام علیکم، خوش باشی!

نامهٔ تاریخی ۱۷ اسد شما رسید، کامیابیها یت باعث خوشی ومسرت زیاد من گردید. پیروزیهای فراوان نصیبت باد!

من بازهم برایت توصیه میکنم که دایم الوقت مصروف درس خود بوده ووقت گرانبهای خودرا از دست ندهی، امید دارم که درسال آینده مژده های بیشتری از طرفت داشته باشم!

پیشنهادت راراجع به سفرمزار شریف ردنمی کنم وبرایت اجازهٔ رفتن به آنولا میدهم اما بشرطیکه بادوست خوب ومطلوب بروی وبیش از دوهفته را درآنجا نگذرانی.

بخداوند میسپارمت

پدرت

امضاء

[۱۳]

نامه بمادر

مادرگرانقدر ومهربانم، السلام علیکم!

ازراههای دوردستهایت رامیبوسم واحترامهای قلبی خودرا تقدیم میکنم!

امید زنده گی شما بخوشی وخوبی بگذرد، من هم تاتحریر نامه صحت کامل دارم.

مادرعزیزم!

مطمئن باشید که من دردرسهای خود کوشش زیاد بخرچ میدهم ودراول وقت درمکتب حاضر میباشم ، من تلاش دارم درسهای خودرا خوب یادداشته باشم تا باعث سر بلندی خودوشما گردم، امتحانهای سالانهٔ ما نزدیك است، ان شاءالله متصل اعلان نتایج، بدست بوسی حاضر خواهم شد. از طرف من خاطرجمع باشید.

پسرتان

احمد شاه

امضاء

[۱۴]

نامهٔ مادربپسر

فرزند دلبندم ، سلا مهای زیاد ومحبتهای قلبی ام میفرستم!

نامه ات باعث روشنی چشمان وخوشی دلم گردید، از اینکه مصروف درسهایت هستی نهایت مسرورشدم ، دعای شباروزی من خواستن کامیابیها وسرفرازیها از دربار خداوندی برای پسر عزیزم هست.

از طرف ماخاطرت جمع باشد، مژدهٔ آمدنت قلبم راقوت بخشید وچشمانم تاآنوقت نگران راهت خواهد بود.

با تحفهٔ محبت

مادرت

(امضاء)

[۱۵]

نامه به ماما

مامای مهربان وبزرگوارم، السلام علیکم!

یك قطعه مکتوب شما را دوماه قبل گرفته ام که بعد ازان بما مکتوبی نفرستاده اید ومادرم را درانتظار مکتوب خود گذاشته اید، وقتی درپهلوی مادرم می نشینم وبه سیمای ملکوتی او مینگرم

ومهرمادری وشفقت اورا زنده ومجسم میبینم ، چهرهٔ زیبای مامای مهربانم در برابرم قرار میگیرد ومیبینم که همان لطف مادرم یك بار دیگر در خاطرم زنده میشود، راستی مادر و ماما چقدر باهم نزدیك اند، من فکر میکنم همانطوریکه مادرم درحق مالطف دارد، لطف ومهربانی شما کمتر ازاو نخواهد بود.

معلوم است که مامای مهربانم مصروفیتی خواهد داشت که وقت مکتوب نوشتن رانداشته است وحتی خواهر خود را نزدیك است که اندك اندك ازیاد ببرد.

مامای مهربانم! من جرأت کرده ام که باچنین کلمات خاطرت را آزرده سازم ولی مادرم امرکرده است که چنین بنویسم وگفته است که اینراهم بنویسم:

مامای مهربانم! از یادم رفت که میگفتم مادرم سخت آرزودارد که مکتوبی از برادرخود گرفته باشد.
سلام مراومادرم راقبول کنید.

باااحترام
خواهر زاده ات
امضاء
زمری

[۱٦]
نامهٔ برادر ببرادر

برادر عزیزم، السلام علیکم!

نامهٔ پراز مهروپرازمعلوماتت راگرفتم، ازحال واحوال خانه وفامیل آگاه گردیدم، اینکه امتحان رابه کامیابی گذشتانده ای باعث خوشی من گردید. عزیزم! اگر ازهمین اکنون در درسهای خود کوشش ننمایی باز درلیسه وپوهنتون چانس پیشرفت را از دست خواهی داد، همین تعلیمات ابتدایی است که تحصیلات عالی را اساسگذاری مینماید وبرای پیشبرد سویهٔ علمی حیثیت زینه راکسب میکند.

درسهای مابسیار سنگین است بخاطریکه تمام مضامین آن اختصاصی بوده، بر پهلوهای مختلف انجنیری روشنی میاندازندو پر ازاصطلاحات مشکل تخنیکی است. همچنین هر مضمون درسی محتاج به مطالعهٔ کتابهای معاون وممد است.

بدینسبب روزما درصنف بخواندن مضمون میگذرد وبعد از وقت درسی به کتابخانهٔ مرکزی پوهنتون میرویم وکتابهایی راکه استاد نامنو یس آنرا داده یا بادرس ما ارتباط مستقیم دارند مطالعه میکنیم و ازینرومامجبورهستیم که شب وروز مصروف درسها باشیم اما خوشبختانه که فضای پوهنتون برای فراگیری درس کاملاً آماده

است ، شرایط زنده گی درلیلیه بسیار خوب است وما میتوانیم که با تمرکز کامل فکر مصروف درسهای خود باشیم!

از جانب من کاملاً خاطر جمع باشید!

باعرض محبت

برادرت

حمید الله

محصل صنف دوم پوهنځی انجنیری

[۱۷]

نامۀ خواهر به برادر

برادر عزیز و مهر بانم، السلام علیکم!

مد تی است که از حال برادر مهربانم خبرندارم، پدر و مادرم الحمدلله صحت دارند وسلام میرسانند، هوارو بسر دی میرود و د ر چنین هوا ریزش وزکام دراینجا از امراض عا دی حساب میشوند.

برادرمهربانم! یك پایه ماشین گلدوزی که برایم روان کرده بودید، موجب سپاسگزاری است، ای کاش کتابی رانیز برایم روان میکردید که ازوجایب وحقوق زنان بحث میکردوای کاش میتوانستم مسئوولیتهای خود را دربرابر اجتماع، تربیۀ اطفال، حقوق پدر ومادر و حقوق همسایه گان درك کنم. ناگفته نباید گذاشت که بعضی سؤالات دیگر نیز برای دختران وزنان رخ مید هند که باید بدانند.

موضوعاتی که حتی به عبادات ارتباط میگیرد وفرض است که دختران وزنان نیز این مسایل رابدانند. از شما پوشیده نیست که مادرم ناخوان بوده وبه این مسایل آشنایی ندارد ومن نمیتوانم با پدرم چنین سؤالات رامطرح گردانم، کتابی هم نیست که بتوانم به آسانی این مسایل را از آن بدست آورم، راستی زنان بایك تاریکی دردآور رو برو اند، چند روز پیش زن همسایهٔ ماخون ضایع کرد، این زن بیچاره را شوهرش به زیارت برده بود تا از ضیاع خون او جلو گیری شود، شخصی که درراه باوروبرو میگردد میگوید: که باید نزد داکتر نسایی مراجعه کند، شخص مذکور قبول نکرده ودرجواب میگوید: عیب است که نزد داکتر مردانه بتواند همسر خود رابی سیرت ببیند. وزن بیچاره راواپس بطرف خانه می آورد. این زن بسبب ضیاع خون درمیان راه فوت میکند وحالا دوطفلك سه ساله وچهارساله ازاو بجا مانده است به این ترتیب میبینید که زنهای بیچاره چه مصیبتهایی نیست که تحمل نمیکنند؟

برادر محترم ومهربانم!

آیا زنها حق ندارند موضوعاتی راکه بزنها مربوطند بدانند واز احکام دین خود باخبر شوند، درینصورت اگرفرض باشد وفرض هم هست چطور کنند؟ اگر پدر وقت نداشته باشد، مادر ناخوان باشد ودختر از حیااز کسی پرسان نتواند ومکتب زنانه هم اجازه نباشد، ماچه خواهیم کرد واین مطلب رانیز باید بگویم که فهم امور دینی وآموختن طرز تربیهٔ اولاد وفهم حقوق همسر وهمسایه گان براساس تعلیماتی حاصل شده نمی تواند که تا صنف ششم

ادامه یابد، پس ماچه کنیم؟
برادرمهربانم!

آرزومندم برایم کتب ورساله ها یی بفرستید که تااندازه ای بتوانم معلومات دینی مربوط بزنان را ازآن فراگیرم، هرچند که بی استاد ومکتب مشکل است که کسی بتواند عالم وفهمیده شود.

احترامات مراقبول کنید، به امید دیدارتان!

خواهرت
امضاء

[۱۸]

بجواب نامهٔ دوست

برادرمهربانم، خداوندﷻ شفقت تانرا ازمادور نگرداند، بعد از تقدیم سلامهای مسنونه عرض میدارم که مکتوب شمادرزمانی رسید که منتظر نامهٔ شما بودیم وخاطر ماجمع گردید، ازخداوند استدعا دارم تاگاه گاهی ازدور افتاده گان یادنمایید، دوستان شما همه صحت دارند وخداوند مهربان است تا روزی از نزدیك باهم ببینیم وچشمان مازدیدار همدیگر روشن گردند.

بااحترام
برادرشما

[۱۹]

نامهٔ تبریك عیدفطر

برادرعالیقدرم السلام علیکم ورحمة الله وبرکاته!

نخست ازهمه عید سعیدفطر رابرای برادرم وفامیل محترم تبریك میگویم وازخداوند لایزال استدعا مینمایم تا نماز، روزه، ختمهاوصدقات فطرهمهٔ مسلمانان رامورد قبول لطف ومرحمت خود قراردهد وماه مبارك رمضان برای ماباعث نجات از آتش دوزخ گردیده ومسلمانان روزه دار راخداوند جنتهای عالی نصیب گردانند!

برادرم!

ماه مبارك رمضان ماه رحمت وغفران است، ای کاش توانسته باشیم رضای‌خدای خود رابدست آورده واز دستگیری بینوایان نصیبه ای حاصل گردیده باشد.

من بمناسبت این عید فرخنده تحفه ای ناچیزی برای نورچشمی ها فرستاده ام، امید است که به سرور وخوشی آنها افزوده باشم.

دراخیریك باردیگر این عید فرخنده رابرای شما وفامیل محترم تبریك میگویم وازخداوند لایزال استد عا مینمایم تا این ماه مبارك راسبب آزادی همهٔ مسلمانان از آتش دوزخ گرداند.

اللهم آمین

برادرشما

امضاء

[۲۰]

نامهٔ تبریك ترفیع

برادر عزیز ومحترمم جناب رحمت الله خان، السلام علیکم!

دیشب ازرادیو شنیدم ودراخبارها خواندم که جناب شما به سلسلهٔ ترفیعات سنوی برتبهٔ اول ترفیع کرده اید، این خبر باعث خوشی ام گردید. قبل ازینکه بخدمت تان حاضر گردم ترفیع تانرا توسط این نامه تبریك میگویم وازبارگاه خداوند متعال کامیابیها وخوشیهای زیاد برایتان میخواهم!

برادرت

سمیع الله خان

(امضاء)

[۲۱]

دوست عزیزم، احسان الله خان، السلام علیکم!

همین اکنون حوالهٔ پنجاه هزار افغانی که بنام من فرستاده بودید، رسید وبدینوسیله بشما اطمینان میدهم!

من ازتهٔ قلب از شما سپاسگزارم که بافرستادن پولیکه از شما خواسته بودم بامن کمك کردید، من این روا داری شما راهیچگاه فراموش نخواهم کرد، این کار بزرگی بود، که برایم انجام دادید.

باتجدید تشکرات

برادرشما

امضاء

[۲۲]

نامهٔ تسلیت به بازمانده گان متوفی

برادران من گل آقا، میرحسن خان وتمام اعضای فامیل داغدیدهٔ تان، السلام علیکم!

خبرنابهنگام وفات جناب بزرگوار عبدالرحیم خان برایم رسید ومن به این مناسبت به همه برادران عزیز وفامیل محترم شان تسلیت عرض نموده وبرای آن مرحوم از خداوند مهربان طلب مغفرت نموده ورضای خداﷻ رابرایش آرزو میکنم.

زنده گی خواب وخیالی بیش نیست وآنچه راکه انسان بعد از مرگ بجا میگذارد همان عمل صالح ونام نیك است، نامی که باعث سربلندی بازمانده گان میگردد، جناب شان عمری را درراه خدمت برای مردم مسلمان سپری نموده ومصدر خیر کثیری گردیده است، برای اوکفایت میکند سندی باشد تا خداوندﷻ دربرابرکارهای خیری که انجام داده اند، پاداش بزرگی نصیب ایشان گرداند، زنده گی برای آنست تا انسان خود را بشناسدو پروردگار خود را، عبادت خداوندی رابجا آورد ودرخدمت مردم ومعاونت بیچاره گان قرارداشته باشد وآنچه دراختیار اوست از دیگران دریغ ننماید که این همه صفات دروجود ایشان دیده میشد وانسانی بودمهربان ودستگیر بینوایان.

من سیمای ملکوتی وخندان اوراهیچوقت فراموش نمی کنم، چهره ای که انسان از دیدن آن مسرور میگردید.

شخصی که از خود اولاد صالح بجامیگذارد، دیگر چه

آرزويي خواهدداشت، اولادی که ثواب اعمال نیك آنها برای پدر برسدودعای خیر بشنود، شماكه الحمدلله جانشين پدر خود هستيد، يقين كامل دارم كه روشن كنندۀ چراغ اوهستيد وان شاءالله بهمان راهی گام بر ميداريد كه ايشان رفته بودند وبرای مردم ومحيط، شهر وقريۀ خود مصدر خير ميشدند.

برادران محترم!

از خداوند بینیاز استدعاء مینمایم تا برکت اعمال ایشان را نصیب شما نیز گرداند تا بجای یك چراغ ، چندین چراغ علم ودانش وخير و بركت داشته باشيم . برای ایشان جنت عالی از خداوند ﷻ ميخواهم كه بفضل ومرحمت خود برمارحم فرمايد.

والسلام عليكم ورحمة الله

برادرشما

(امضاء)

درخواستها

﴿عرایض﴾

[۲۳]

در خواستی برای شمول در لیلیه

بحضور محترم مدیر صاحب دار المعلمین کابل، بعد از تقدیم سلام عرضمیدارم اینکه:

من تاصنف ششم در مکتب حضرت جامی(رح) در هرات تعلیمات خود را انجام داده ام، اکنون ادارهٔ مکتب از راه مدیریت معارف ولایت هرات بنده را با چند تن از همصنفانم بکابل فرستاده وبه خاطر پیشبرد تعلیمات بعدی به دارالمعلمین معرفی کرده است، امید است قبل از همه امر دهید که درلیلیهٔ دارالمعلمین شامل گردم تا از مشکل خورد ونوش وجای بود و باش نجات یابم!

باحترام

عبداللطیف

(متعلم جدید دارالمعلمین)

[۲۴]

درخواست برای شمول درپوهنتون

عارض: محمدیوسف ولد محمد یونس خان.

بحضور محترم رئیس صاحب پوهنتون بلخ، بعد از تقدیم سلام عرضمیدارم اینکه:

اینجانب عتیق الله ولد نصرالله خان در سال ۱۳۷۴ از لیسهٔ

غازی امان الله خان مزار شریف فارغ گردیده ام، اکنون میخواهم که در امتحان کانکور پوهنتون بلخ شرکت نمایم؛ از جناب شما خواهش دارم اجازۀ شمول در کانکور سال ۱۳۷۵ را برایم عطا فرمایید!

باحترام

عتیق الله

(امضاء)

[۲۵]

درخواست برای کار

بمقام محترم کمپنی سهیل وبرادران بعد از تقدیم سلام عرضمیدارم اینکه:

قرار اظهاریکی از دوستانم که از جملۀ کارمندان شما است، شرکت شما تصمیم باستخدام یکنفر محاسب دارد، اینجانب خودرا منحیث کاندید برای پست مذکور پیشنهاد نموده امید وارم مهارتهای بنده مطابق بشرایط شما باشند، آرزو دارم برایم فرصتی برای ملاقات داده شود تا بتوانم ضمن آن مهارتها وتجارب خویشرا بهتر واضح سازم!

مخلص شما

(امضاء)

محمد یوسف

[٢٦]

عارض : محمد عارف شاگرد لیسهٔ غازی.

بحضور محترم رئیس صاحب مؤسسهٔ نشر کتب بیهقی،
السلام علیکم!

در روزنامهٔ انیس اعلان شما را مبنی براینکه شما بخاطر کمك با متعلمین ومحصلین تصمیم دارید کتب نشر کرده و وارد کردهٔ خودرا در صورت حاضر کردن تصدیق ادارهٔ مربوطه بمتعلمین ومحصلین بنصف قیمت بدهید، من در حالیکه این اقدام معارف خواهانهٔ شما را ستایش میکنم لست کتب مورد ضرورت خودرا ضمیم تصدیق لیسهٔ خویش تقدیم میدارم ، امید که طبق وعده کتب مذکور را بقیمت تخفیف یافته، برایم بدهید!

با احترام

(امضاء)

(اجراآت)

درخواستی عارض ملاحظه شد!

تصدیق لیسهٔ غازی در کتاب اسناد ثبت وبنا مبرده کتب مورد ضرورتش بنصف قیمت داده شوند.

(امضاء)

رئیس مؤسسهٔ طبع کتب بیهقی

[۲۷]

عارض: خیرالله ولد عید محمد مامور وزارت معادن و صنایع.

بحضور محترم شاروال صاحب کابل بعد از تقدیم سلام عرضمیدارم اینکه:

روزنامه های امروز در شماره های خویش اعلانی را ازطرف شما دربارهٔ توزیع نمره های زمین تعمیراتی در پروژهٔ خیرخانه مینه بنشر سپرده است، من که از ده سال بدینسو درکابل زنده گی دارم ومأمور وزارت معادن وصنایع میباشم تاکنون خانهٔ شخصی ندارم ودر خانه های کرایی زنده گی بسر میبرم، امید است برایم بحیث یکی از مستحقین درجهٔ اول یك نمره زمینِ خانه داده شود. بااحترام

(امضاء)

(امرمقام:)

ملاحظه شد!

ریاست خانه سازی شاروالی، عرض عارض راتحت غور قانونی قرار دهد.

(امضاء)

شاروال کابل

(اجراآت)

آمریت توزیع خانه ها اسم عارض را در لست مستحقین گرفته و منتظر قرعه کشی باشد!

(امضاء)

رئیس خانه سازی

درخواستی معاش
عارض: محمد بشیر ولد شاه ولی خان.

بحضور محترم رئیس صاحب اداری وزارت زراعت وآبیاری! بعد ازتقدیم سلام عرضمیدارم اینکه:

اینجانب مامور رتبۀ ششم ریاست ترویج آن وزارت که بامر مقام محترم وزارت در ترکیب هیأتی خدمتی بودم ومعاش برج اسد خوراخذ ننموده ام، امید به شعبۀ معاش امر دهید که معاش بنده را در وجه من حواله واجراء کنند!

باحترام

(امضاء)

محمد بشیر

(امر مقام)

ملاحظه شد!

شعبۀ مربوطه درصورت استحقاق، معاش عارض را اجراء نماید. (امضاء)

(ازطرف شعبۀ معاش)

مدیریت محترم مامورین از روی کتاب حاضری معلومات دهند تا بعد از آن اجراآت اصولی صورت گیرد.

(امضاء)

(تصدیق:)

نامبرده درکتاب حاضری (۲۵) روز خدمتی معامله گردیده است، فوقاً معلومات داده شد.

(امضاء)

(شعبهٔ حواله:)

مبلغ (۱۰۰۰۰) افغانی که مناصفهٔ آن (۵۰۰۰) افغانی میشود از بابت معاش برج اسد شاغلی محمد بشیر باسم وی حواله گردید.

(امضاء)

(تصدیق امضاء)

بدینو سیله امضای شاغلی محمد بشیر تصدیق میشود.

(مهرشعبهٔ حواله)

مکاتیب
رسمی

[۲۹]

استعلام

مدیر صاحب محترم تهیه، السلام علیکم!

مدیریت محاسبه بخاطر اجراآت خویش بقرطاسیهٔ ماهانه ضرورت دارد، اگر اشیا ییکه لست آن ضماً تقدیم است درتحویلخانه موجود باشد امید معلومات دهید تا بافرستادن مقبوض اصولی، اخذ گردد.

(لست ضمیمه)

امضاء

(مدیر محاسبه)

[۳۰]

(جواب:)

مدیر صاحب محترم محاسبه، السلام علیکم!

اشیاء مورد ضرورت شما قبلاً خریداری شده، درتحویلخانه موجود است، توسط مقبوض اصولی اخذ کرده میتوانید!

بااحترم

(امضاء)

مدیر تهیه

[۳۱]

تحسین نامه

محترم عبد الله خان مامور بانك ملی، السلام علیکم!
شما که وظیفهٔ محوله خویش را به ایمانداری وصداقت انجام داده اید وزارت مالیه بدینوسیله مراتب امتنان خودرا از شما ابرازداشته کامیابیهای بیشترشما را میخواهد!

(امضاء)
(وظیفه)

[۳۲]

مکتوب تعقیبی

بمدیریت محترم محاسبهٔ نساجی افغان!
بتعقیب مکتوب نمبر (۸۲۹) ۷۵/۵/۲ خویش مینگاریم، امید دربارهٔ موضوع مارا از اجراآت خود اطمینان دهید!

باالحترام
(امضاء)
وظیفه

[۳۳]

مکتوب خبری

محترم محمد موسی خان، نمایندۀ شرکت سپین زر در امام صاحب، السلام علیکم!

بشما خبرداده میشود که مبلغ (۴,۰۰۰,۰۰۰) افغانی به اولسوالی امام صاحب ذریعۀ بانك فرستاده شد، چون پخته کاران دراین روزها بپول ضرورت شدید دارند، شما از روی لست به آنها پول پیشکی داده وپخته را بقیمت وقت از آنها خریداری کنید، یك اندازه پول بعداً نیز فرستاده خواهد شد. بااحترام

(امضاء)

رئیس شرکت سپین زر

[۳۴]

مکتوب جوابی

رئیس صاحب محترم شرکت سپین زر، السلام علیکم!

امسال باآنکه کشت پخته خوب است اما خریداران نیز زیاد دارند وبه پخته کاران پول قبلی میپر دازند، پختۀ (۴,۰۰۰,۰۰۰) افغانی ارسال شده را بنرخ خوب خریداری کردم، امید است حد اقل (۴,۰۰۰,۰۰۰) افغانی دیگر را نیز بفرستید! بااحترام

(امضاء)

محمد موسی

نمائندۀ سپین زر

در اولسوالی امام صاحب

[۳۵]

درخواستی

رئیس صاحب محترم شرکت روغن نباتی هلمند، السلام علیکم!

بمناسبت فرارسیدن ماه مبارك رمضان مردم بروغن زیاد ضرورت دارند، لذا حتی الامکان روغن نباتی هلمند را بمقدار زیاد بفرستید که بتمام مراجعین داده شود ودراین ماه مبارك رمضان مشکل نداشته باشند.

بااحترام

(امضاء)

محمد عمر

نمایندهٔ شرکت روغن نباتی هلمند

درقندهار

[۳٦]

جواب

محترم محمد عمر نمایندهٔ روغن نباتی هلمند درقندهار، السلام علیکم!

باساس مکتوب نمبر ( ) تاریخی / شما اینك پنجصد پیپ روغن نباتی هلمند ارسال گردید، اگر درتوزیع

آن کوشش شود که به مستحقین اصلی برسد یقین است که احتیاج وضرورت همه را رفع خواهد کرد.

باا‌حترام

(امضاء)

رئیس شرکت روغن نباتی هلمند

[۳۷]

جواب مثبت بیک درخواست

محترم محمد یوسف خان، السلام علیکم!

بارجوع بدرخواست تاریخی / / تان برای بست مامور محاسب بعرض میرسانم که بعد از مطالعه وبررسی تمام درخواستیها ما مؤفق شدیم درخواست شما را از جملهٔ آنهاییکه مطابق بشرایط وخواستهای ما بوده وبرای مصاحبه خواسته میشود، بشماریم. افتخار داریم از شما جهت انجام یك مصاحبه بتاریخ / / ساعت ده صبح دعوت بعمل آوریم.

این برای ماجای بس افتخار خواهد بودکه اشخاص ماهر ومجرب چون شما را درین شرکت درکنارخویش داشته باشیم!

باعرض ارادت

(امضاء)

عبدالبصیر آمر شرکت

[۳۸]

مکتوب مقرری

محترم محمد یوسف خان، السلام علیکم!

خوشوقتم ازینکه باطلاع تان برسانم که شما بحیث مامور محاسبهٔ این شرکت برای یك دورهٔ امتحانی شش ماهه که سر از تاریخ / / آغاز خواهد شد، مقرر گردیده اید. معاش ماهوار تان در شروع از قرار (۸۰,۰۰۰) افغانی در ماه خواهد بود (البته این رقم جدا از سایر امتیازاتی است که برای کار کنان دایمی این اداره قابل پرداخت میباشد).

بعد ازتکمیل مؤفقانه دورهٔ امتحانی کار تان، شما مکلف بامضاء قراردادی خواهید بود که باساس آن حداقل برای مدت دوسال در استخدام این اداره باقی خواهید ماند.

در صورت عدم حضور بکار در جریان مدت تعیین شده، اداره باین نتیجه خواهد رسید که شما علاقمند کار بامانمیباشید وممکن درآنصورت شرکت پست مذکور را بدرخواست کنندهٔ دیگری واگذارنماید.

بامید ملاقات هرچه زودتر شما

باعرض ارادت

احمد ضیاء (امضاء)

(مدیراداری)

[۳۹]

جواب منفی بیك درخواستی

محترم آقای روشنی رؤیا، السلام علیکم!

ما از درخواست تان برای پست سکرتری اداری درین شرکت ابراز امتنان مینماییم. باید بعرض برسانم که ما تمام درخواستهای وارده را طور همه جانبه مطالعه نموده ومتأسفم بگویم که در فرصت موجود چنین احساس میگردد که مهارتها وتجارب شما با در نظرداشت ضروریات مابرای پست مذکور کافی بنظر نمیرسد.

خیلی متأسفیم که نتوانستیم فرصت کار را در شرکت طبی افغان برایتان مهیا کنیم اما در عین حال امید دارم دریافتن پست دلخواه تان درآیندهٔ نزدیك مؤفق شوید.

از علاقمندی تان بکار در این مؤسسه یکبار دیگر تشکر مینمایم!

باحترام

(امضاء)

حامد مسعود

رئیس مؤسسه

(۴۰)

ورق اعلان

بمدیریت عمومی اعلانات رادیو افغانستان، السلام علیکم!

بضم این نامه یك ورق اعلان مناقصه فرستاده شد، امید بشعبهٔ مربوطه امر دهید که درپروگرام اعلانات شبانهٔ رادیو افغانستان برای سه شب مسلسل نشر گردد، پول حق النشر اعلان راازآرندهٔ مکتوب نقداً در بدل سند اخذ نمائید!

بااحترام

(امضاء)

مطیع الله

مدیر خریداری وزارت مالیه

(۴۱)

اطلاعنامهٔ تلگرافی

ریاست پشتنی تجارتی بانك، کابل.

محترم لعل پاچا خان

نماینده پشتنی تجارتی بانك، پشاور

در بارهٔ قیمت روز پوست قره قل وقالین معلومات بدهید!

(۴۲)

جواب تلگرافی

نمایندهٔ پشتنی تجارتی بانك پشاور.
رئیس صاحب محترم پشتنی تجارتی بانك ، کابل.
بازار پوست قره قل وقالین گرمتر از پیش است وخریداران زیاد دارد!

دعوت
نامه ها

[۴۳]

دعوت بمحفل میلاد النبیﷺ

محترم............

السلام علیکم!

ریاست تنویر افکار وزارت اطلاعات وکلتور بروز دوشنبه ساعت ۱۰ بجهٔ قبل از ظهر، تاریخ ۱۲ ربیع الاول که مطابق ۱۳ جوزای سال جاری است روز میلاد مسعود سرور کائنات حضرت محمدﷺ راطی محفلی تجلیل مینماید.

امید باشتراك درین محفل متبرك خودرا داخل ثواب گردانید.

باحترام

(امضاء)

رئیس تربیهٔ افکار

آدرس: تالار صحت عامه، انصاری واټ.

[۴۴]

دعوت بکنفرانس

محترم ....

السلام علیکم!

متعلمین لیسهٔ غازی بتاریخ دهم اسد سال جاری روز پنجشنبه ساعت دوبجهٔ بعد از ظهر کنفرانسی تحت عنوان "رخت بستن لعنت منشیات از جامعه" دایر میکند که براین موضوع

مقالات واشعار قرائت خواهد گردید، امید شما باحضور خود درین کننفرانس برما منت گذاشته وبا بیانیهٔ مؤثر خویش وطنداران عزیز را بمبارزه بالعنت منشیات دعوت نمائید!

باااحترام

(امضاء)

رئیس کنفرانس

آدرس: تالار کنفرانسهای لیسه.

[۴۵]

دعوت بختم قرآن کریم

بسم الله الرحمن الرحیم

ان هذا القران یهدی للتی هی اقوم

برادرم.........................

السلام علیکم!

آرزومندم روز جمعه، ساعت ۹ بجه، مورخ ۱۲ جدی ۱۳۷۴ به اشتراك خود در محفل ختم قرآن کریم ما را مسرور گردانید!

آدرس: خانهٔ نمبر ۴۵ کارتهٔ سه، نزدیك پل سرخ.

بااحترام

برادرت عزت الله

[۴٦]

دعوت بمجلس نامزدی

فامیل رؤیا

درخواست حضور جناب محترم............ وخانم شانرا
در محفل نامزدی نور دیده شان
محمد نواز
با
پیغله ساغر

که بروز دوشنبه ۱۸ سنبله ۱۳۷۵ ساعت ۳ بعد از ظهر در سالون هوتل کابل برگزار میگردد، بعمل می آورند.

باحترام
امضاء

[۴۷]

دعوت بمحفل عروسی

گفت آنحضرتﷺ "نکاح سنت من است"
آغاز خوشبخت زنده گی مشترك عنایت الله اختری وپیغله ابراهیم خیل آرزوی بزرگی است که میخواهیم آنرا بابرگزار نمودن جشنی گرامی بداریم!
بدینوسیله از محترم............ وفامیل محترم شان

خواهشمندیم باحضور خویش درین محفل برمامنت گذاشته مجلس مارا زینت بخشند.

از جانب فامیل احمد شاه

محل: پروان مینه، حصهٔ سوم، خانهٔ احمدشاه

مؤرخه: روزجمعه ۵ سنبلهٔ سال جاری

وقت: از ساعت ۱۰ الی ۳ بعد از ظهر

[۴۸]

دعوت نامهٔ دیگر

فامیلهای یوسفی وعابدی
آغاز زنده گی نوین عزیزان خویش
سید فاروق عابدی ودوشیزه شمس الحیاء یوسفی
راجشن میگیرند.

از محترم سید اشرف ومحترمه خانم شان خواهشمندیم که باتشریف آوری خویش به زینت محفل مابیافزایید!

آدرس: پلازاهوتل محمد جان خان وات
وقت پذیرائی از ساعت ۴ بعد از ظهر الی ۹ شب

تاریخ: ۲۳ سنبله ۱۳۷۵

[۴۹]

دعوت بمحفل نامگذاری

بحضور محترم خان کاکا صاحب!

درنظراست روز پنجشنبه ٦ برج جاری ساعت ٣ بجهٔ بعد از ظهر مراسم نامگذاری طفلك جدید الورود صورت بگیرد. محترمانه مستدعی است بجای ما تشریف آورده افتخار بخشند.

باعرض تعظیمات

عبدالاحد وفا

۱۳۳۴/ ۱۱/ ۵

[۵۰]

دعوت بمحفل

محترم محمد حسین خان!

شاگردان لیسهٔ امانی هفتادوهفتمین سالگرد استقلال کشور عزیز خود افغانستان راطی محفل پرشکوهی درتالار کنفرانسهای آن لیسه تجلیل مینماید، امید بااشتراك خود درین محفل روح شهدای استقلال کشور راشاد وخاطرات آزاد منشی ملت قهرمان افغان را گرامی دارند.

بااحترام

تاریخ: ۲۸ اسد ۱۳۷۵

وقت: ساعت ۲ بجهٔ بعد ازظهر

جای: تالار کنفرانسهای لیسهٔ امانی، کابل.

اعلانها

(آگهیها)

[۵۱]

ضرورت به آپریتر

بیك نفر آپریتر باتجربۀ کمپیوتر که روزانه برای سه ساعت بین ساعات ده صبح وپنج عصر کار نماید، ضرورت است؛ درخواست کننده گان درخواستهای شانرا با ذکر جزئیات تحصیل وکاپی تصدیقنامه ها وذکر حد اقل معاش متوقعه به آدرس ذیل بسپارند:

آدرس: شرکت تجارتی جاوید وبرادران چهارراهی پشتونستان،کابل.

[۵۲]

ضرورت بمحاسب

بیك نفر محاسب ورزیده که حد اقل پنج سال سابقۀ کار داشته باشد، ضرورت است. بکسانیکه دارای تحصیلات عالی درین رشته باشند، حق اولیت داده میشود.

علاقمندان درخواستهای خودرا یکجا بافوتو کاپی تصدیقنامه-ها وذکر حداقل معاش متوقعه به آدرس پست بکس نمبر ۴۵۷۰ کابل ارسال نمایند.

[۵۳]

ضرورت بمهما ندار

بدو نفرمهماندار که بلسان عربی مهارت کامل داشته باشند بامعاش کافی در دفترگرځندوی برای مواقع صبح وعصر ضرورت است، علاقمندان لطفاً با تلیفون نمبر ۴۲۸۲۰ کابل در تماس شوند ویا بریاست گرځندوی در محمدجان خان واټ مراجعه نمایند.

[۵۴]

آگاهی عامه جهت باز دید از نمایشگاه

نمایشی از آثار نقاشی پنج تن از نقاشان برجستهٔ افغانی برای مدت یکماه از تاریخ ۱۰ سنبله الی ۱۰ میزان ۱۳۷۵ در تالار شاروالی کابل دایر میگردد.

این نمایشگاه که درنوع خود یکی از بزرگترین نمایشهایی است که تاحال دراین بخش دایر گردیده، مجموعه ای از پنجصد آثاریست که یقیناً علاقمندان راچه از داخل وچه از خارج کشور بخود جذب خواهد کرد.

مؤظفین در هر بخش نمایشگاه افتخار خواهند داشت تا شما راپذیرایی ودرصورت ضرورت معلومات بیشتر دربارهٔ آثار مذکور ارائه بدارند. لطفاً باز دیداین نمایش را فراموش نفرمایید!

[۵۵]

اعلان فعالیت مطبعه

مؤسسهٔ طباعتی سهیل مجهز بامدرنترین ماشین آلات روز با استفاده از سیستم مدرن چاپ وداشتن پرسونل مسلکی ومجرب آغاز به فعالیت نموده است.

این مؤسسه بااعتقاد بسرعت، صفایی کار وکیفیت چاپ یقیناًرضایت کامل شمارابدست خواهد آورد.

مصارف چاپ دراین مؤسسه برایتان مناسب وشایسته میباشد.

مؤسسهٔ طباعتی سهیل در انتظار دریافت هر نوع فرمایشات طباعتی شماست.

آدرس: محمد جانخان واټ، عقب هوتل پلازا، کابل.

[۵٦]

نمونهٔ اعلان فوتی

عبدالقیوم وکیل او لسوالی اندراب دراولسی جرگه، عید محمد خرسند مدیر کتابخانهٔ صدارت عظمی برادران و محمد نبی مدیر زراعت بند سرده پسر کاکا نسبت وفات درمحمد مصروف محصل افغانی در امریکا پسر کاکای نیك محمد وفا خارنوال ابتدائیهٔ مرکز ولایت سمنگان باطلاع دوستان میر سانند که فاتحهٔ مردانه امروز درمنزل فوقانی مسجد شاه دوشمشیره علیه الرحمة وفاتحهٔ زنانهٔ در منزل شان واقع پروان مینه گرفته میشود.

اسناد

[۵۷]

تصدیقنامه

لیسهٔ عالی غازی - کابل

بدینوسیله تصدیق میگرددکه آقای مسعود احمد ازسال ۱۳۶۰ الی ۱۳۶۵ از جملهٔ شاگردان این لیسه بوده است، موصوف امتحان صنف یازدهم را بتاریخ اول قوس ۱۳۶۵ با بدست آوردن نمرات عالی درهمه مضامین مؤفقانه سپری نمود.

مسعود احمد باداشتن خلق نیکو، پابندی بحاضری وفراگیری دروس روزمرهٔ خویش همیشه شاگرد مطلوب ونمونه برای استادان و همصنفان خویش بوده وهکذا وی در فعالیتهای سپورتی این لیسه نیز نقش ارزنده را ایفا نموده است.

ماموفقیتهای شایان وی را در همه امور آینده تمنا مینماییم!

بااحترام

امضاء

عبدالغفور

مدیر لیسه

[۵۸]

تصدیقنامهٔ دیگر

لیسهٔ عالی حبیبه،
جادهٔ دارالامان کابل
۱۲ اسد ۱۳٦۷

تصدیق میگردد که آقای شفیع احمد ولد غلام محبوب شاگرد صنف دهم الف این لیسه میباشد.

موصوف شاگرد پابند به حاضری وبر خوردار از اخلاق وشخصیت عالی میباشد، بگفتهٔ استادان لیسه وی یك شاگرد پرکار نیز میباشد.

ادارهٔ لیسه برای شفیع احمد موفقیتهای زیادی را تمنا دارد.

بااحترام

امضاء

مسعود احمد
مدیر لیسه

[۵۹]

تصدیقنامهٔ کار

شرکت خلیل وبرادران
باغ بالا - کابل
۲۵ اسد ۱۳۷۵

تصدیق میگردد که محترم جاوید احمد به حیث مامور تایپست این مؤسسه از تاریخ ۵ حمل ۱۳۷۳ الی ۱۵ اسد سال جاری ایفاء وظیفه نموده است.

موصوف درطی مدت خدمت خویش بااستفاده از ذکاوت، پشتکار وعلاقهٔ وافر برای اجرای وظایف واوامر، مؤسسه را کاملاً راضی نگهداشتا است. متأسفانه کاهش اخیر در فعالیتهای مؤسسه مارا مجبور ساخت تا از ادامهٔ خدمات موصوف صرف نظر نماییم. ماموفقتیهای بیشتر ایشان را آرزو نموده وبه همه مؤسساتیکه برای پست فوق کمبود دارند استخدام ویراتوصیه مینماییم!

بااحترام
(امضاء)
خلیل احمد
رئیس مؤسسه

[٦٠]

تصدیقنامهٔ سربسته

بمقام شرکت متحد لمیتد
منجانب شرکت تجارتی صمد
تاریخ ۲۰ سرطان ۱۳٦۹

بدینوسیله تصدیق میگردد که آقای یما خان بحیث معاون آمریت بخش زراعت این اداره از تاریخ ۲۴ جوزای ۱۳٦۵ الی ۱۵ سرطان ۱۳٦۹ ایفای وظیفه نموده است.

در طول دوران خدمت، ما ایشانرایك شخص صادق، صمیمی و پرکار یافتیم. آقای یماخان یقیناً سرمایهٔ بزرگی درهریك از امور خواهد بود وباافتخار تمام استخدام شانرا در پستهای کلیدی مربوطه سفارش میکنیم.
از آنجاییکه وظایف مادر کابل خاتمه یافته و دفاتر خویشرا بولایت هرات انتقال میدهیم متأسفانه راهی جز انفکاك شان برای ما میسر نیست.

باااحترام

(امضاء)

سیف الله

رئیس مؤسسه

[٦١]

قرار داد اجارۀ تعمیر

فی مابین شرکت احمد بلال کابل و محمد یوسف مالك منزل نمبر ۲۵۳ واقع سرك نمبر ۱۳ وزیر اکبر خان مینه، کابل.

۱- این قرارداد بین شرکت احمد بلال (کرایه گیرنده) ومحمد یوسف مسکونۀ کابل (کرایه دهنده) بقید شرایط ذیل از تاریخ ۱۳٦۹/۲/۱۰ عقد گردید.

۲- شرکت احمد بلال یکباب خانه شامل ٦ اطاق ، ۲ آشپز خانه، ۳ تشناب وسایر ملحقات آنرا که واقع سرك نمبر ۱۳ وزیر اکبر خان میباشد برای دفتر مرکزی احمد بلال شرکت به اجاره میگیرد.

۳- اجارۀ تعمیر برای مدت ٦ ماه بعد از امضای قرارداد اعتبار دارد. فسخ قرارداد یاتمدیدآن برای ٦ ماه دیگر باعین شرایط و مبلغ از صلاحیت شرکت میباشد.

۴- موافقه میگردد که پول اجاره مطابق بشرایط ومدت معینۀ آن بمالك پرداخته میشود. پرداخت مصارف برق، آب وتلفون از تاریخ قبولی الی ختم این قرار داد بدوش کرایه گیرنده میباشد.

۵- با موافقهٔ کتبی جانبین هیچ نوع تغییر، اصلاح و تعدیل در شرایط قرار داد صورت گرفته نمی تواند.

٦- کرایهٔ ماهوار مبلغ ۲۰,۰۰۰ افغانی (بیست هزار افغانی) از طرف کرایه گیرنده قبول شده که شش ماههٔ آن طور پیشکی بمالك تعمیر پرداخت خواهد شد. هرگاه قرارداد مذکور بعد از ختم شدن شش ماه تمدید گردد. کرایهٔ شش ماه باز هم طور پیشکی بمالك پرداخت خواهد شد.

۷- در صورتیکه طرفین بخواهند قرار داد را فسخ کنند یکماه قبل از ختم میعاد قرارداد موضوع باید باطلاع جانبین رسانیده شود.

۸- کرایه گیرنده هرگونه عوارض تعمیر و اثاثیهٔ ثابت آنرا از قبیل سیستم برق ولین دوانی، دروازه ها، کلکینها، سیستم نلدوانی و غیره که ممکن در اثر بی احتیاطی یا غفلت وی بعمل آمده باشد مجدداً ترمیم و تعمیر مینماید.

۹- کرایه گیرنده مالك یا نمایندهٔ وی را در صورت اطلاع تحریری قبلی اجازه خواهد داد تا تعمیر را در موقع مناسب روز وارسی نماید.

۱۰- قرارداد هذا در دو کاپی که یك کاپی نزد مالك تعمیر و کاپی دیگر نزد کرایه نشین خواهد بود تهیه و امضاء جانبین در آن درج خواهد شد. هر دو کاپی عین اعتبار را داشته امضاء و اسماء جانبین در ذیل قرار داد ثبت شده است:

احمد بلال (کرایه گیرنده)
مدیر شرکت احمد بلال
شاهد اول
امضاء و اسم مکمل

محمدیوسف مالك تعمیر
(کرایه دهنده)
شاهد دوم
امضاء و اسم مکمل

[٦٢]

قرارداد استخدام
مرکز طبی افغان
مؤسسۀ غیر انتفا عی

آقای محمد امین خان مسعودی
ساکن شهر نو کابل
تاریخ: ۲ سرطان ۱۳۷۵

محترم آقای مسعودی!

متن مکتوب هذا در برگیرندۀ قرارداد خدمت شما با مؤسسۀ

مرکز طبی افغان بوده و بعد از امضای جانبین قرارداد و شهود مدار اعتبار میگردد.

براساس این قرارداد شما بحیث ترجمان در مرکز طبی افغان در کابل تحت شرایط و مدتی که در ذیل ذکر میگردد استخدام خواهید شد:

۱- شما مکلف به اجرای و ظایفی هستید که در لایحهٔ وظایف ضمیمهٔ قرارداد هذا درج گردیده است.

۲- معاش ماهوار شما مطابق بمقررات دفتر از قرار فی ماه ۸۰,۰۰۰ افغانی خواهد بود.

۳- مدت کار شما مانند سایر ما مورین روزانه برای هشت ساعت و ٦ روز در هفته خواهد بود.

۴- شما در یك سال مستحق استفاده از ۲۰ روز تعطیلات تفریحی و ۱۵ روز تعطیلات مریضی خواهید بود.

۵- فسخ قرارداد هذا در هر زمان بدون ذکر علت و توسط هر دو جانب قرارداد در صورت اطلاع قبلی یك ماهه ممکن و منظور خواهد بود.

ما آغاز همکاری شمارا با مرکز طبی افغان خیر مقدم گفته و آنرا استقبال مینماییم.

لطفاً قرار داد هذا رابا ذکر اسم و درج امضاء تان تأیید نمایید.

باالحترام

شکیب احمد

(امضاء)

رئیس مؤسسه

اینجانب با مواد و شرایط قرارداد فوق کاملاً موافق بوده و خود را مکلف به اجرای امور بصورت مخلصانه و صادقانه میدانم. در صورت غفلت یا کوتا هی در کار که موجب منفکی ام از کار خواهد شد، من شرکت مذکور را مسؤول نمیدانم.

(امضاء)

محمد امین مسعودی

تاریخ

[٦٣]

وکالتخط

بدینوسیله من بندهٔ الله صدیق الله ولد عتیق الله خان ساکن شیوه کی کابل جناب عزت الله خان ولد برکت الله خان ساکن قریهٔ مذکور را بحیث وکیل شرعی خود انتخاب مینمایم ووی اختیار خواهد داشت که در چهاردهي کابل يك جريب زمین مزروعی حاصل الزراعت بنده را که شرقاً بجوی عام، غرباً براه عام، شمالاً

بباغ محمد امین ولد میرداد ساکن چهاردهی و جنوباً بزمین وقفی مسجد محدود بوده بفروش رسانده و بمشتری قبالهٔ شرعی بدهد. امید که این اقرار خط و تصدیق بنده بحیث سند وکیل منتخب من گردد. من در این اقرار خود صادق میباشم و در وقتی این اقرار را کرده ام که عقل من کاملاً سالم بوده و در مال و ملکیت خود حق تصرف شرعی را دارم!

فقط

(امضاء یا جای شصت)

صدیق الله ولد عتیق الله خان.

(امضاء یا جای شصت شاهدان با شهرتش)

[٦۴]

نمونهٔ حجت قرض حسنه

اقرار و اعتراف صحیح و شرعی میدارم من بندهٔ الله عبدالله ولد عبدالکریم قوم درانی ساکن قریهٔ شیخ آباد مربوط اولسوالی خان آباد ولایت کندز بر اینکه مبلغ پنجهزار افغانی که مناصفهٔ آن دو هزار و پنجصد افغانی میشود از مال خالص عبدالرحیم ولد محمد کریم قوم و ساکن مذکور بر ذمه ام از درک قرض حسنهٔ دین ثابت و لازم الاداء میباشد که مثل مبلغ مذکور را عندالمطالبه بدون عذر وحیله به داین مذکور تأدیه میدارم در اقرار خود صادق میباشم.

اقرار مذکور برضا و رغبت در حال صحت عقل و نفاذ جمیع تصرفات شرعیهٔ مقر در محضر شهود ظاهرالعدالت و دارای اهلیت شرعی صورت گرفت و مقرله در حالیکه دارای اهلیت شرعی بود اقرار مقر را برای خود قبول نمود . فقط

امضاء یا نشان شصت مقر　　　　امضاء یانشان شصت مقرله

امضاء یا نشان شصت شهود مجلس

[٦٥]

نمونهٔ قبالهٔ بیع جایزی

حدود تمامی یك قطعه زمین زراعتی صالح الزراعت واقع قریهٔ کرم خیل اولسوالی غوربند ولایت پروان:

شرقاً متصل است بزمین زراعتی ملکیت احمد خان ولد محمد خان ولد محمد عباس خان قوم خروتی ساکن قریه کرم خیل اولسوالی غوربند ولایت پروان، غرباً پیوست به باغ انگوری ملکیت بایع، شمالاً ملحق است براه عام، جنوباً متصل است بجوی آبخورهٔ عام.

اقرار و اعتراف صحیح و شرعی نمود برضا و رغبت در حال صحت عقل و نفاذ جمیع تصرفات شرعیهٔ خود عبدالله ولد فیروز ساکن قریهٔ کرم خیل اولسوالی غوربند ولایت پروان برینکه فروخته زمین محدودهٔ فوق الذکر ملکیت خود را در بدل مبلغ شش هزار

افغانی پول رایج الوقت افغانستان که مناصفهٔ آن سه هزار افغانی میشود بالای سید رحیم ولد خان محمد ساکن مذکور ببیع جایزی وفا با اجازهٔ بهره برداری ازان، وپول زمین یادشده را از خریدار نامبرده کاملاً اخذ و قبض شرعی نمودم که پولی از آن بر ذمه اش باقی نمانده است و در اقرار خود صادق میباشم.

مقرله مذکور حاضر بود واقرار مذکور را برای خودش قبول نمود. اقرار مذکور بحضور شهود ظاهر العدالت صورت گرفت.

فقط

محل امضاء مقر　　　　　　محل امضاء مقرله

محل امضاء شاهدان مجلس باشهرت

۲ شهر شوال المکرم سنه ۱۳٦۴ هجری قمری

[٦٦]

قبالهٔ بیعبات

(نقل از یك قبالهٔ اصلی)

غرض ازین نوشتهٔ صداقت سر رشته اینکه بتاریخ ۱۷ میزان سنه ۱۳۰۴ شمسی مطابق چهار شنبه ۲۱ ربیع الاول سنه ۱۳۴۴هـ قمری بود که اقرار و اعتراف صحیح و شرعی نمودم من بندهٔ الله عبدالغفار ابن المرحوم میرزا عبدالستار خان اصالتاً از طرف خود و وکالتاً از طرف محترمی میرزا عبدالعزیزخان برادرعلنی خود بقرار وکالتخط شرعی نمبر ۳۸۰ برینکه محدود متذیله را که تحدید است باین حدود:

۱- حویلی کلان:

شرقاً برخی متصل بخانهٔ ساقی خان ولد عبدالباقی خان و بعضی بخانهٔ محترمی میرزا غلام محمد خان ابن غلام رضاخان ابن المرحوم آقا محمد خان و شمالاً و جنوباً هکذا بخانه های محترمی میرزا غلام محمد خان موصوف و غرباً ملحق براهرو خانهٔ مذکور.

۲- حویلی خورد:

شرقاً واقع براهرو حویلی اول فوق، غرباً واقع بویرانهٔ حریم حویلی هذا، شمالاً متصل بخانهٔ محمدعیسی خان نیخچه گر ولد سلیمان خان، جنوباً واقع براهرو خانه های مذکور وبرخی بویرانهٔ محترمی میرزا غلام محمد خان موصوف.

دو قطعه محدود فوق را که واقع است بگذر وزیر شهر کابل ملك زرخرید خود و محترمی میرزاعبدالعزیز خان را اصالتاً و وکالتاً بجمیع حقوق و مرافقش در بدل مبلغ پنجهزار روپیهٔ کابلی که مناصفهٔ آن دونیم هزار روپیهٔ کابلی شود به بیعبات تیات قطعی صحیح، شرعی به میرزا محمد سرور خان ابن المرحوم غلام حیدر خان فروختم و مبلغ مذکور را من بایع اخذ و قبض شرعی نموده و مشتری مذکور محدود متذکره را تصرف و تملك شرعی نمودند و در این اقرار خود از کره و هزل وحیله و زمانه سازی ابراء عام

و تام نمودم ومشتری مذکور از برای خود قبول بیع نموده و کان ذالك بمحضرالمسلمین العادلین و این قبالهٔ شرعی بنامبرده دادم.
فقط

محل امضاء یا
جای شصت مقر

محل امضاء یا
جای شصت مقرله

محل امضاء یا جای شصت شهود با شهرت مکمل

(قبالهٔ شرعی بمهر قاضی و مفتی محکمه ممهور شده و ثبت کتاب محکمه میگردد.)

لست آثاریکه در این رساله از آن بطور مستقیم یا غیر مستقیم استفاده شده است:

۱- روش املای زبان دری - پذیرفتهٔ اتحادیهٔ نویسنده گان افغانستان، بکوشش پویا فاریابی، ۱۳۶۳، مطبعهٔ تعلیم و تربیهٔ کابل، افغانستان.
۲- نامه نویسی، انجمن تألیف و ترجمهٔ کتابفروشی کابل، نشر کتابفروشی کابل، ۱۳۷۰ پشاور.
۳- مکتوب نویسی در انگلیسی، غلام محمود مسعودی، از نشرات کورس لسان انگلیسی کابل سنتر، ۱۳۷۳، پشاور.
۴- لیکونه سر لیکونه، حبیب الله رفیع، خپروونکې د افغانستان لهٔ پاره د سویډن کمېټه، ۱۹۹٦، پېښور.
۵- برسمند سخن، داکتر نادر وزین پور، ۱۳٦۷ تهران، ایران.
٦- دستورنگارش برای همه، تألیف پوهندوی حسین یمین، ۱۳٦۳ کابل.
۷- رسالهٔ رموزات تحریر عبارات، چاپ مطبعهٔ سنگی ماشین خانهٔ دارالسلطنهٔ کابل، ۱۳۳۵ هـ-ق (۱۲۹۵ شمسی) کابل.
۸- اصول انشاء، قاری عبدالله، ۱۳۰٦ کابل.
۹- آرشیف خصوصی نویسنده: ملاطفه ها، قباله ها، دعوتنامه ها وغیره.

دربارهٔ این کتاب

متخصصین تعلیم وتربیهٔ افغانستان عقیده دارندکه: "طفلیکه دورهٔ اجباری (صنف ششم) تعلیم را بسر میرساند بایست تاحدی نوشت و خواند را یاد داشته باشد که مشکل خود را توسط آن حل نماید".

من بادرنظرداشت همین آرزومجموعهٔ این نامه هارا ترتیب داده ام که دربارهٔ پهلوهای مختلف وضروری زنده گی نامه های ساده ونوشته های مشکل گشا داردومن بادرنظرداشت همین آرمان تمام مطالب آنرابه زبان ساده وآسان نگاشته ام وهم این ضرورت عصررادرنظرداشته ام که این نامه هامثل سابق دورودرازوپرازمطالب تمهیدی نباشند بلکه دربرگیرندهٔ مطالب ضروری بوده وازتطویل بیجا جلوگیری بعمل آید.

من تلاش بخرچ داده ام که دربارهٔ هرپهلوی ضروری زنده گی رقعه ها، پیشنهادها، نامه ها، اسناد، اعلانهاوغیره بیاید وهم درپهلوی آن بحث برنشانه گذاریهاوروش جدید املای زبان دری داشته باشد، که تمام متن کتاب درروشنی همین املای جدیدنگاشته شده است.

ح . رفیع

PRINTING IS
FINANCED BY
OPEAN COMMISSION

دا کتاب د اروپائي ټولني په مالي مرسته چاپ
چاپ این کتاب توسط جامعهٔ اروپا تمویل گر
کمیتهٔ سویدن برای افغانستان (A C

تعدادچاپ : ۵۰۰۰